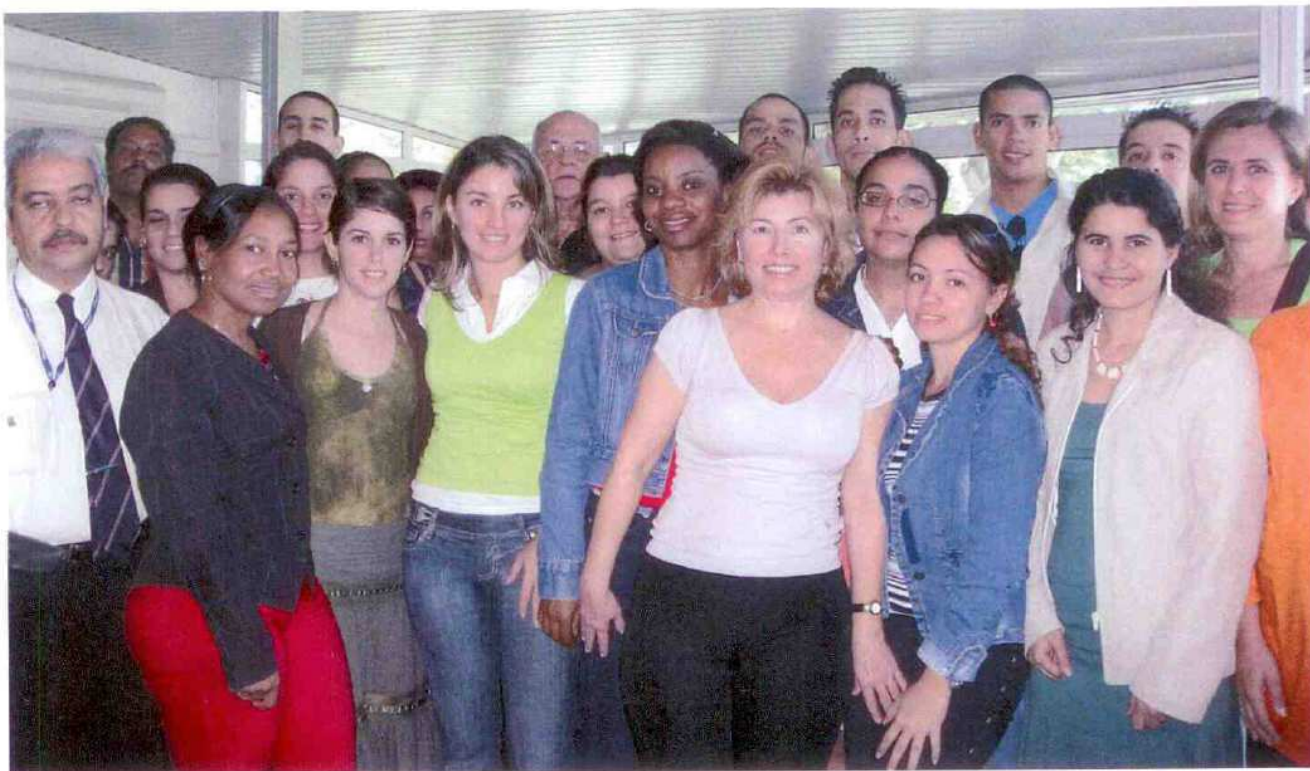

Projecte Havana

L'aposta de la UA en l'educació superior cubana

La Universitat d'Alacant col·labora amb diferents institucions universitàries de Cuba en l'àmbit de la cooperació internacional en matèria de formació de recursos humans en educació superior i desenvolupament humà.

En els respectius àmbits d'actuació, les universitats espanyoles i cubanes duen a terme, des de fa dècades, un gran nombre de relacions acadèmiques i d'investigació. La cooperació acadèmica i investigadora en educació superior entre les universitats dels dos països ha sigut molt important, té una tradició consolidada i, a més, contribueix eficaçment a l'objectiu comú d'enfortir l'Espai Iberoamericà d'Educació Superior.

En el context esmentat, la Universitat d'Alacant desenvolupa el programa anomenat Projecte Havana, una iniciativa de caràcter institucional en el marc de la política d'internacionalització i, específicament, en l'àmbit de la cooperació internacional per al desenvolupament. L'origen del Projecte Havana es remunta a l'any 1996, quan Eusebio Leal Spengler, en representació de l'Oficina de l'Historiador de la Ciutat de l'Havana, i Andrés Pedreño Muñoz, rector en aquell moment de la Universitat d'Alacant, van signar el primer conveni de col·laboració.

El Projecte Havana integra un conjunt d'activitats acadèmiques i d'investigació, com a resposta a la demanda de les institucions

A la Universitat de l'Havana i l'Institut Superior Politècnic José Antonio Echeverría s'imparteix el doctorat de tecnologies de la societat de la informació

educatives cubanes, que travessen des dels anys noranta una situació especialment difícil en l'àmbit econòmic i científic. La formació de recursos humans en educació superior, en àrees o sectors vinculats al desenvolupament humà sostenible, és l'activitat més important d'aquest programa. Actualment s'imparteixen a Cuba tres doctorats de la Universitat d'Alacant. El desenvolupament sostenible del bosc tropical, ús forestal i turístic, a la Universitat de Pinar del Río, es remunta a l'any 1996 i destaca per la important producció acadèmica i investigadora. Prop de setanta tesis doctorals defensades, un centenar de diplomes d'estudis avançats i la formació estable de set grups d'investigació són alguns dels seus èxits.

A la Universitat de l'Havana i l'Institut Superior Politècnic José Antonio Echeverría s'imparteix el doctorat de tecnologies de la societat de la informació. L'actual edició és la cinquena i, a pesar de l'origen més recent, ja s'hi han defensat dues tesis doctorals i compta amb vint diplomes d'estudis avançats.

Finalment, a la Universitat Agrària de l'Havana i la Universitat de Matanzas s'imparteix el doctorat d'aplicacions de la informàtica. Com l'anterior, està vinculat al sector de la informació i la comunicació i fa la cinquena edició. Hi destaca la defensa de tres tesis doctorals, les primeres, durant el curs passat; n'hi ha tres més que es llegiran durant el curs actual. A més dels doctorats, destaca la col·laboració per

a impartir dos màsters a Cuba: un d'ús integral de l'aigua, en col·laboració amb l'Institut Superior Politècnic José Antonio Echeverría, i un de geografia, medi ambient i ordenació territorial, amb la Universitat de l'Havana.

Cal esmentar altres activitats, com ara la docència en la diplomatura en gestió del patrimoni i desenvolupament turístic a la Universitat de Sancti Spiritus "José Martí Pérez", la col·laboració amb el Centre d'Investigacions d'Economia Internacional de la Universitat de l'Havana, un programa de formació i investigació en treball social amb la Universitat de l'Havana i Orient; i diverses activitats destinades a l'assessorament per al desenvolupament d'un itinerari d'arqueologia dins del grau sobre Gestió del Patrimoni del Col·legi Universitari San Gerónimo de l'Havana.

Tot i que la formació i la investigació són l'àmbit de més pes del Projecte Havana, també es treballa en altres activitats, especialment les de caràcter social i solidari. Destaca l'inici, dotació i manteniment d'una òptica a l'Havana Vella, amb l'objectiu de millorar la qualitat visual dels sectors més desprotegits de la població (nens i gent gran). L'òptica Universitat d'Alacant funciona sota la coordinació de l'Oficina de l'Historiador de l'Havana, en col·laboració amb l'Escola d'Òptica de la Universitat d'Alacant i amb la participació del seu alumnat, que anualment fa una campanya de recollida de material optomètric (lents, muntures, etc.). Anualment, un equip de professors i alumnes es desplaça a l'òptica per a fer els mesuraments oculars i la graduació de lents, a més de lliurar gratuïtament ulleres als beneficiaris del programa.

Quant a les institucions contraparts, el primer organisme amb què s'establien relacions fou l'Oficina de l'Historiador de l'Havana, si bé actualment el pes de l'activitat acadèmica i investigadora es fa en coordinació amb el ministeri d'Educació Superior de Cuba, en col·laboració amb un gran nombre d'universitats i institucions superiors d'investigació de l'illa, entre les quals destaquen les universitats de l'Havana, l'Agrària de l'Havana, la de Pinar del Río, la de Matanzas i la de Ciego de Ávila, l'Institut Superior Politècnic José Antonio Echeverría i l'Institut Superior de Tecnologia i Ciències Aplicades.

El lideratge de la UA en les relacions entre institucions d'educació superior d'Espanya i Cuba ha permès l'organització d'importants esdeveniments. Destacarem l'organització del 10è Encontre de Rectors d'Universitats Cubanes i Espanyoles, fruit del compromís del rector Ignasi Jiménez Raneda amb la Conferència de Rectors d'Universitats Espanyoles. Aquest esdeveniment tingué lloc, a final de maig d'enguany, a la Universitat d'Alacant i va ser l'oportunitat per a avaluar les relacions actuals entre les universitats dels dos països i definir-ne els

objectius a termini llarg i mitjà. La presència de representants del ministeri d'Educació Superior de Cuba, de l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional per al Desenvolupament, de la Fundació Universidad.es, de l'ambaixada de Cuba a Espanya i d'un ampli nombre de rectors i vicectors d'universitats cubanes i espanyoles va permetre el debat sobre les tendències actuals de l'educació superior, la investigació científica relacionada amb la cooperació i les relacions entre les respectives institucions.

En definitiva, al voltant del Projecte Havana s'ha articulat un espai permanent d'intercanvi amb una àmplia xarxa d'institucions cubanes, pel qual la Universitat d'Alacant ha rebut nombrosos reconeixements, com ara el Premi a la Cooperació Internacional del Centre Internacional per a la Conservació del Patrimoni i la Federació dels Centres d'Espanya, Itàlia, Argentina, Perú, Paraguai, Cuba i Mèxic (1996), la Medalla de la Universitat d'Orient, a Santiago de Cuba en 1997, i la Insígnia d'Or i el Segell "Ciutat Universitària José Antonio Echeverría" en 2002.

A proposta del rector, la Universitat d'Alacant va expressar recentment el seu reconeixement a Eusebio Leal Spengler, doctor en Ciències Històriques, historiador de l'Havana

i màxim impulsor cubà d'aquest projecte, nomenant-lo doctor honoris causa durant en el solemne acte acadèmic d'inici del curs 2011-2012. Hi va actuar com a padrí el professor i exrector de la nostra universitat Miguel Luis Cereceda.

En una intervenció, llargament aplaudida, Eusebio Leal va esmentar diverses personalitats de la Universitat d'Alacant, a les quals agraià la col·laboració amb Cuba. Parlà també dels orígens de la universitat en aquell país; la de l'Havana, fundada en 1728 a l'antic convent dels dominics, és la més antiga de l'illa. L'Historiador de l'Havana, càrrec que exerceix des de 1967, ha contribuït de manera rellevant a la difusió de la cultura de la ciutat i actualment és la màxima autoritat per a la restauració integral del centre històric, declarat patrimoni de la humanitat per la UNESCO en 1982. En el seu discurs, Eusebio Leal Spengler va destacar el paper de la universitat com a "institució permanent de la cultura".